

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีศึกษา ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิธีการดำเนินการวิจัยของงานวิจัยได้นำเสนอเป็นขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้จากการสุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำรายงานประเมินตนเอง การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวนทั้งสิ้น 596 คน ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์จำนวน 43 คน เจ้าหน้าที่จำนวน 14 คน และนักศึกษาที่เรียนอยู่สาขาวิชาทั้ง 6 สาขาวิชาที่สังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำนวน 539 คน (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี วันที่ 13 ธันวาคม 2554)

2. กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างเพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการจัดทำรายงานประเมินตนเอง การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) จำแนกเป็นผู้บริหารและอาจารย์ จำนวน 11 คน เจ้าหน้าที่ จำนวน 6 คน และนักศึกษา จำนวน 7 คน โดยผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการจับสลากจากกลุ่มประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยออกเป็น 2 ฉบับ เพื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยและได้กำหนดแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ฉบับที่ 1 แนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่มสำหรับอาจารย์และเจ้าหน้าที่

แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อคำถามทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ได้แก่ ระยะเวลาในการทำงานที่คณะ ระยะเวลาในการทำงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการทำงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา การได้รับการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจในด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และตอนที่ 2 มีลักษณะ

เป็นประเด็นคำถามหลัก ที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสนทนาและเปลี่ยนความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สภาพการมีส่วนร่วมของบุคลากร
2. ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากร
3. แนวทางพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านประกันคุณภาพการศึกษา

ฉบับที่ 2 แนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่มสำหรับนักศึกษา

แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อคำถามทั่วไปของนักศึกษา ได้แก่ ชั้นปีที่ศึกษา บทบาทหน้าที่ ระยะเวลาในการทำงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบ ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การศึกษา และการได้รับการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และ ตอนที่ 2 มีลักษณะเป็นประเด็นคำถามหลัก ที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสนทนากลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สภาพการมีส่วนร่วมของนักศึกษา
2. ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของนักศึกษา
3. แนวทางพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านประกันคุณภาพการศึกษา

ขั้นตอนในการจัดสนทนากลุ่ม

1. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสนทนากลุ่ม โดยยึดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นแนวทางในการกำหนดการจัดประชุมสนทนากลุ่ม
2. กำหนดกลุ่มเป้าหมายของผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นบุคลากรในสังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประกอบไปด้วย อาจารย์ เจ้าหน้าที่และนักศึกษา
3. แบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 3 กลุ่ม เพื่อให้แต่ละกลุ่มได้มีการระดมความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ซึ่งผู้ร่วมสนทนาแต่ละกลุ่มนั้นมีวุฒิภาวะและคุณวุฒิที่แตกต่างกัน จึงแยกเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างอิสระในการร่วมแสดงความคิดเห็น
4. ดำเนินการประชุมสนทนากลุ่มโดยให้ผู้ร่วมวิจัยเป็นผู้ดำเนินการสนทนาและผู้ช่วยผู้วิจัยเป็นผู้จัดบันทึกการสนทนา พร้อมทั้งบันทึกเสียงในการสนทนาประกอบการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล
5. ออกแบบแนวคำถาม โดยกำหนดข้อคำถามที่เป็นข้อมูลพื้นฐานของผู้ร่วมสนทนา และ ข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา จากนั้นจึงได้กำหนดคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยเริ่มจากสภาพการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะ ความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาและแนวทางการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา และข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา
6. นำแนวคำถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณา เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่จะใช้ในการวิจัย จากนั้นจึงได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและนำไปใช้ในการสนทนากลุ่ม
7. ทำความเข้าใจกับผู้ดำเนินการสนทนาและผู้จัดบันทึก โดยที่ผู้ดำเนินการสนทนาต้องสร้างบรรยากาศในการสนทนาและควบคุมการดำเนินการสนทนาให้เกิดความเป็นกันเองมากที่สุด

7.1 ผู้ดำเนินการสนทนาไม่แสดงความคิดเห็นของตนเอง จึงทำให้ผู้เข้าร่วมการสนทนาแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ อิสระ เสรีและเป็นธรรมชาติมากที่สุดและผู้ดำเนินการสนทนาจึงสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี

7.2 ผู้จัดบันทึกได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองตลอดเวลาและทำหน้าที่ในการจัดบันทึกเพียงอย่างเดียว ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลในการจัดบันทึกอย่างครบถ้วน การถอดเทปทำให้ได้ข้อมูลและสาระจากการสนทนาตรงกันกับสิ่งที่ได้บันทึกไว้

8. คณะผู้วิจัยได้จัดเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการสนทนากลุ่ม เช่น กระดาษสำหรับการเขียนเพื่อนำเสนอในแต่ละกลุ่ม เครื่องบันทึกเทป สมุด ดินสอ กล้องถ่ายภาพนิ่ง เครื่องดื่มอาหารว่าง

9. ประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

9.1 ถอดข้อความออกมาเป็นบทสนทนา โดยจัดทำอย่างละเอียดซึ่งทำให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ถูกต้อง

9.2 วิเคราะห์ข้อมูล โดยการตีความหมายในรูปของการวิเคราะห์เนื้อหา โดยทีมผู้วิจัยได้ร่วมกันทำการวิเคราะห์ รวมทั้งมีการอภิปรายข้อมูลร่วมกันเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการสร้างแบบสอบถามต่อไป

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการจัดการประชุมสนทนากลุ่ม ซึ่งแบ่งกลุ่มในการสนทนาออกเป็น 3 กลุ่มเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. จัดประชุมสนทนากลุ่มกับอาจารย์ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 7 คน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตามแนวทางในการสนทนากลุ่มที่ได้กำหนดไว้ โดยดำเนินการในวันที่ 1 สิงหาคม 2555 เวลา 13.30 – 16.30 น ณ ห้อง 1712 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
2. จัดประชุมสนทนากลุ่มกับเจ้าหน้าที่ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 7 คน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตามแนวทางในการสนทนากลุ่มที่ได้กำหนดไว้ โดยดำเนินการในวันที่ 1 สิงหาคม 2555 เวลา 13.30 – 16.30 น ณ ห้อง 179 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
3. จัดประชุมสนทนากลุ่มกับนักศึกษาของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 7 คน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตามแนวทางในการสนทนากลุ่มที่ได้กำหนดไว้ โดยดำเนินการในวันที่ 1 สิงหาคม 2555 เวลา 13.30 – 16.30 น ณ ห้อง 1713 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี